

พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน

พุทธศักราช ๒๕๖๒

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐)

อาทิตยทิพอาภา

พล. อ. เจ้าพระยาพิชเยนทรโยธิน
ตราไว้ ณ วันที่ ๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๔๘๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๘๘๖

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรปรับปรุงพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนเสียใหม่ เพื่อให้เป็นการเหมาะสมแก่ราชการยิ่งขึ้น

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๘๒”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๕ และบรรดาบทกฎหมาย กฎและข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

คำว่า “ข้าราชการพลเรือน” หมายความว่าบุคคลที่เป็นพนักงานรัฐบาลซึ่งรับราชการในกระทรวง ทบวง การฝ่ายพลเรือนทุกแห่ง เว้นแต่ข้าราชการฝ่ายตุลาการ

มาตรา ๕ ข้าราชการพลเรือนมี ๖ ประเภท

(๑) ข้าราชการพลเรือนการเมือง ได้แก่ผู้ซึ่งรับราชการในตำแหน่งการเมืองตามบทพระราชบัญญัติ

(๒) ข้าราชการพลเรือนสามัญ ได้แก่ผู้ซึ่งรับราชการในตำแหน่งประจำ

(๓) ข้าราชการพลเรือนรัฐพาณิชย์ ได้แก่ผู้ซึ่งรับราชการในตำแหน่งการรัฐพาณิชย์ ซึ่งจะได้มีกฏ ก.พ. กำหนดไว้ว่าเป็นตำแหน่งรัฐพาณิชย์

(๔) ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ได้แก่ผู้ซึ่งรับราชการในตำแหน่งซึ่ง จะได้มีกฏ ก.พ. กำหนดไว้ว่าเป็นตำแหน่งราชการในพระองค์พระมหากษัตริย์

(๕) ข้าราชการพลเรือนฝ่ายสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ผู้ซึ่งรับราชการในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะได้มีกฏ ก.พ. กำหนดไว้ว่าเป็นตำแหน่งราชการฝ่ายสภาผู้แทนราษฎร

(๖) ข้าราชการพลเรือนวิสามัญ ได้แก่ผู้ซึ่งรัฐบาลจ้างรับราชการ

มาตรา ๖ ข้าราชการพลเรือนจะได้รับเงินเดือนตามอัตราที่ปรากฏในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

ให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงเจ้าสังกัดที่จะทำความตกลงกับ ก.พ. กำหนดจำนวนแห่งอัตราเงินเดือนในกรมหนึ่ง ๆ ภายในวงเงินงบประมาณ แต่ถ้าราชการแห่งกรมในกระทรวงใดมีเหตุพิเศษจะทำความตกลงแยกจำนวนแห่งอัตราเงินเดือนของกรมนั้นออกเป็นเหล่า หรือจะรวมสมทบเข้าในจำนวนแห่งอัตราเงินเดือนของกรมอื่นหรือของสำนักงาน ปลัดกระทรวงในกระทรวงนั้นก็ได้

การกำหนดจำนวนแห่งอัตราเงินเดือนนั้น เจ้ากระทรวงจะต้องยื่นบัญชีรายละเอียด เพื่อทำความตกลงกับ ก.พ. และ ก.พ. จะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่ ก.พ. กำหนดไว้แล้วแต่กรณี ถ้าเจ้ากระทรวงมิได้ยื่นบัญชีภายในกำหนดให้ถือจำนวนแห่งอัตราเงินเดือนของกรมนั้นในปีก่อนใช้ต่อไปอีกปีหนึ่ง แต่ในกรณีที่ได้รับเงินงบประมาณเพิ่มขึ้นให้รวมจำนวนแห่งอัตราเงินเดือนที่ได้รับ เพิ่มขึ้นนั้น เข้ากับจำนวนแห่งอัตราเงินเดือนเดิม และในกรณีที่ลดเงินงบประมาณลง ให้ลดจำนวนแห่งอัตราเงินเดือนลงตามจำนวนแห่งอัตราเงินเดือนที่ได้ลดลงนั้น

กำหนดจำนวนแห่งอัตราเงินเดือนเช่นว่านี้ ให้ ก.พ. ประกาศเป็นรายปีในราชกิจจานุเบกษา

บทบัญญัติข้างต้นนี้ มิให้ ใช้บังคับแก่ข้าราชการตำรวจที่รับเงินเดือนตามยศ ซึ่งกระทรวงเจ้าสังกัดจะได้ทำความตกลงกับ ก.พ. เป็นส่วนหนึ่งต่างหาก แล้วให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๗ ชั้นข้าราชการพลเรือน นอกจากชั้นรัฐมนตรี มีดังนี้

- (๑) ข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวา
- (๒) ข้าราชการพลเรือนชั้นตรี
- (๓) ข้าราชการพลเรือนชั้นโท
- (๔) ข้าราชการพลเรือนชั้นเอก
- (๕) ข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษ

ในชั้นหนึ่ง ๆ แบ่งออกเป็นอันดับตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ ตำแหน่งราชการพลเรือน นอกจากตำแหน่งการเมืองและตำแหน่งวิสามัญ มีดังนี้

- (๑) เสมียนพนักงาน
- (๒) ประจำแผนก
- (๓) หัวหน้าแผนก
- (๔) หัวหน้ากอง
- (๕) อธิบดี
- (๖) ปลัดกระทรวง

ส่วนตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น จะได้มีกฎ ก.พ. กำหนด
เทียบกับตำแหน่งที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนี้

มาตรา ๘ ข้าราชการพลเรือนผู้ไปรับราชการตามกฎหมาย
ว่าด้วยการรับราชการทหาร เมื่อออกจากราชการที่ไปรับนั้น
โดยไม่มีความเสียหายแล้ว ประสงค์จะเข้ารับราชการในชั้น
และอันดับที่ได้รับอยู่ในขณะที่ไปรับราชการตามกฎหมายนั้น
ให้กระทรวงทะบวงการเดิมรับบรรจุทีเดียว

ลักษณะ ๑

ข้าราชการพลเรือนการเมือง

มาตรา ๑๐ การแต่งตั้งรัฐมนตรีที่ดี การออกจากตำแหน่ง
รัฐมนตรีที่ดี ต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๑ การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนการเมืองในตำแหน่งที่ต่ำกว่ารัฐมนตรี ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเลือกตั้งบุคคลซึ่งเห็นสมควรตามเหตุผลในทางการเมือง เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติแล้ว จึงให้เข้ารับตำแหน่งได้

มาตรา ๑๒ ข้าราชการพลเรือนการเมืองในตำแหน่งที่ต่ำกว่ารัฐมนตรี ออกจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีเจ้าสังกัดมีคำสั่งให้ออกโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี จะเป็นการออกโดยมีความผิดหรือไม่มีความผิดก็ตาม
- (๔) คณะรัฐมนตรีที่อนุมัติให้แต่งตั้ง ออกจากตำแหน่งทั้งคณะ หรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดออกจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๓ เมื่อข้าราชการพลเรือนการเมืองต้องออกจากตำแหน่งโดยไม่มี ความผิดแล้ว ประสงค์จะเข้ารับราชการในชั้นและอันดับที่ได้รับอยู่ในขณะไปเป็นข้าราชการพลเรือนการเมือง ให้กระทรวงมหาดไทยการเดิมรับบรรจุทีเดียว

ลักษณะ ๒

ข้าราชการพลเรือนสามัญ

หมวด ๑

การบรรจุ การเลื่อนชั้น การเลื่อนอันดับ และการแต่งตั้ง

มาตรา ๑๔ การบรรจุข้าราชการพลเรือน ให้เจ้า
กระทรวงหรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจากเจ้ากระทรวง
บรรจุตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวา บรรจุจากบุคคลที่
สอบแข่งขันสำเร็จในวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวา

โดยปกติให้บรรจุในอันดับ ๑, ๑ ก. หรือ ๑ ข. แต่
ตำแหน่งราชการใดโดยลักษณะปริมาณหรือคุณภาพ ควรได้ผู้
มีคุณวุฒิเพื่อเข้าบรรจุในอันดับ ๔ หรือ ๗ ที่เดียว ก็ให้สอบ
แข่งขันเพื่อบรรจุในอันดับนั้น ๆ โดยเฉพาะได้

(๒) ข้าราชการพลเรือนชั้นตรี บรรจุจากบุคคลที่
สอบแข่งขันสำเร็จในวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นตรี

การบรรจุให้บรรจุในอันดับ ๑

มาตรา ๑๕ ผู้ใดได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ
เจ้ากระทรวง หรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจากเจ้า

เล่ม ๕๖ หน้า ๕๕๓ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๔๘๒

กระทรวงอาจคัดเลือกหรือสอบคัดเลือกบรรจุเข้าเป็นข้าราชการพลเรือนที่ใช้วิชานั้น ๆ ชั้นใด ๆ ที่ไม่สูงกว่าชั้นราชการพลเรือนชั้นโทได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการในกฎ ก.พ.

มาตรา ๑๖ ข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวาเลื่อนชั้นเป็นชั้นตรีได้ด้วยการสอบแข่งขันในวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นตรี

มาตรา ๑๗ การเลื่อนข้าราชการพลเรือนชั้นตรีขึ้นเป็นชั้นโท ให้ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่อธิบดีขึ้นไปแล้วแต่กรณีพิจารณาคัดเลือกจากข้าราชการพลเรือนชั้นตรี ซึ่งรับราชการในชั้นตรีมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้ปริญญาเอกหรือประกาศนียบัตรซึ่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกด้วยแล้ว กำหนดเวลาสามปีนี้ไม่ต้องนำมาใช้บังคับ แต่ถ้าเป็นผู้ได้ปริญญาโทหรือประกาศนียบัตรซึ่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาโทด้วยแล้ว ก็ให้กำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ถ้าเป็นผู้ที่ได้ปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรซึ่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีด้วยแล้ว ก็ให้กำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสองปี กับทั้งเป็นผู้ที่ได้รับการพิจารณาเห็นว่ามีความรู้คุณวุฒิและความสามารถ แล้วส่งรายงานไปยัง อ.ก.พ. กระทรวง โดยปกติอัตราหนึ่งมีจำนวนไม่เกินสามคน เมื่อ อ. ก. พ.

กระทรวงได้สอบสวนและพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ใดสมควรเลื่อนชั้นก็ให้เสนอไปยังเจ้ากระทรวงเพื่อเลื่อนชั้นต่อไป

มาตรา ๑๘ การเลื่อนข้าราชการพลเรือนชั้นโทขึ้นเป็นชั้นเอก ให้เจ้ากระทรวงพิจารณาคัดเลือกจากข้าราชการพลเรือนชั้นโทซึ่งรับราชการในชั้นโทมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้ปริญญาเอกหรือประกาศนียบัตรซึ่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกด้วยแล้ว กำหนดเวลาสามปีนี้ไม่ต้องนำมาใช้บังคับ แต่ถ้าเป็นผู้ได้ปริญญาโทหรือประกาศนียบัตรซึ่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาโทด้วยแล้ว ก็ให้กำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ถ้าเป็นผู้ที่ได้ปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรซึ่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีด้วยแล้ว ก็ให้กำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสองปี กับทั้งเป็นผู้ที่ได้รับการพิจารณาเห็นว่ามีความคุณวุฒิและความสามารถ แล้วส่งรายงานไปยัง อ.ก.พ. กระทรวง โดยปกติอัตราหนึ่งมีจำนวนไม่เกินสามคน เมื่อ อ.ก.พ. กระทรวงได้สอบสวนและพิจารณาแล้ว เห็นว่าผู้ใดสมควรได้เลื่อนชั้น ก็ให้เสนอไปยังเจ้ากระทรวงเพื่อเลื่อนชั้นต่อไป

มาตรา ๑๘ การเลื่อนข้าราชการพลเรือนชั้นเอกขึ้นเป็นชั้นพิเศษ ให้เจ้ากระทรวงพิจารณาคัดเลือกจากข้าราชการพลเรือนชั้นเอกที่มีความดีความชอบและความสามารถ แล้วส่งนามไปยัง ก. พ. อัตราระหนึ่งคน เมื่อ ก. พ. สอบสวนและพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรได้เลื่อนชั้น ก็ให้รายงานไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติ

มาตรา ๒๐ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๒๒ ข้าราชการพลเรือนผู้ได้เลื่อนชั้นนั้นให้ได้รับเงินเดือนในอันดับต่ำของชั้นที่ได้เลื่อนชั้น หรือถ้าผู้นั้นได้รับเงินเดือนสูงกว่าอันดับต่ำของชั้นที่ได้เลื่อนชั้น ก็ให้ได้รับเงินเดือนในอันดับที่เท่ากับอันดับเงินเดือนที่ได้รับอยู่

มาตรา ๒๑ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๒๒ การเลื่อนอันดับภายในชั้นหนึ่ง ๆ ให้เจ้ากระทรวงหรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจากเจ้ากระทรวงพิจารณาคัดเลือกจากผู้ที่อยู่ในอันดับที่ถัดลงไปตามลำดับ โดยคำนึงถึงความอดุสาหะ ความสามารถ และการปฏิบัติตามวินัยข้าราชการพลเรือน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการในกฎ ก. พ.

ส่วนการเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการตำรวจที่รับเงินเดือนตามยศ ให้ทำได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการในกฎ ก.พ.

มาตรา ๒๒ การได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้นเนื่องแต่การเลื่อนชั้นยศ หรือการเลื่อนอันดับยศ ถ้าไม่ต้องสอบคัดเลือกแล้ว ในปีหนึ่ง ๆ มิให้เพิ่มขึ้นเกินกว่าจำนวนเท่ากับสองอันดับ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจาก ก.พ. เป็นพิเศษ

มาตรา ๒๓ การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนให้ดำรงตำแหน่งราชการ ให้เจ้ากระทรวงหรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจากเจ้ากระทรวงแต่งตั้งตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ตำแหน่งเสมียนพนักงาน หรือเทียบเสมียนพนักงาน แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวา

(๒) ตำแหน่งประจำแผนก หรือเทียบประจำแผนก แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวาอันดับ ๗ ขึ้นไป หรือจากข้าราชการพลเรือนชั้นตรี

(๓) ตำแหน่งหัวหน้าแผนก หรือเทียบหัวหน้าแผนก แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนชั้นตรีหรือโท

(๔) ตำแหน่งหัวหน้ากอง หรือเทียบหัวหน้ากอง แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนชั้นโทหรือเอก

ส่วนการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนให้ดำรงตำแหน่งอธิบดีและปลัดกระทรวง หรือเทียบอธิบดีและปลัดกระทรวงนั้น ให้เจ้ากระทรวงคัดเลือกจากข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษแล้วรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อนำความกราบบังคมทูลให้ทรงแต่งตั้ง

มาตรา ๒๔ เจ้ากระทรวงหรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจากเจ้ากระทรวง มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนให้ประจำกระทรวงหรือประจำกรมได้

มาตรา ๒๕ การแต่งตั้งผู้เริ่มเข้าเป็นข้าราชการพลเรือนให้ดำรงตำแหน่งนั้น ถ้าเป็นตำแหน่งเสมือนพนักงานจะให้รั้งตำแหน่งก่อนเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามเดือน แต่ไม่เกินกว่าหนึ่ง ปีก็ได้ แต่ถ้าเป็นตำแหน่งประจำแผนกขึ้นไป ก็ให้รั้งตำแหน่งก่อนเป็นเวลาตามกำหนดตั้งที่เข้ามา เมื่อได้รั้งตำแหน่งในระยะเวลาอันแล้ว ให้เจ้ากระทรวงหรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจาก เจ้ากระทรวง พิจารณาว่าผู้นั้นมีความสามารถปฏิบัติราชการ ได้หรือไม่ ถ้าเห็นว่าสามารถก็ให้แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งได้ ถ้าเห็นว่าไม่สามารถ จะให้ผู้นั้นออกจากราชการหรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่ำลงมาก็ได้

ส่วนข้าราชการพลเรือนผู้ได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งที่สูงขึ้น
เจ้ากระทรวงหรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจากเจ้า
กระทรวงอาจพิจารณาให้รั้งตำแหน่งก่อนเป็นเวลาไม่เกินกว่า
หนึ่งปี ถ้าในระหว่างรั้งตำแหน่ง ปรากฏว่า ข้าราชการ
ผู้นั้น ไม่สามารถจะดำรงตำแหน่งนั้น จะให้กลับมาดำรงตำแหน่ง
เดิมหรือตำแหน่งเท่าเดิมก็ได้

มาตรา ๒๖ ข้าราชการพลเรือนส่วนใดมีเหตุพิเศษ ให้
เจ้ากระทรวงทำความตกลงกับ ก.พ. ที่จะกำหนดคุณสมบัติ
พื้นความรู้และวิธีคัดเลือกหรือสอบคัดเลือกอย่างอื่น เพื่อให้
ได้ บรรลุและแต่งตั้งโดยความเที่ยงธรรมที่จะได้ บุคคลที่มีคุณ
วุฒิและความสามารถในราชการ แล้วรายงานไปยังคณะ
รัฐมนตรี เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วยวิธีการนั้นแล้ว
ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๗ ถ้าตำแหน่งว่างลงจะแต่งตั้งข้าราชการพลเรือน
ให้ดำรงตำแหน่งทันทีไม่ได้ หรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่
สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นครั้งคราว ให้เจ้ากระทรวงหรือ
ผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจากเจ้ากระทรวงตั้งข้าราชการ
พลเรือนผู้เห็นสมควรให้รักษาราชการในตำแหน่งนั้นชั่วคราวได้

มาตรา ๒๘ การโอนข้าราชการใด ๆ นอกจากข้าราชการพลเรือนวิสามัญ ไปบรรจุต่างกระทรวงในชั้นซึ่งไม่สูงกว่าชั้นเดิม อาจทำได้ โดยกระทรวงทบวงกรมเจ้าสังกัดแล้วแต่กรณี ได้ตกลงยินยอมในการโอนนั้นด้วยแล้ว

การโอนข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษ ให้เจ้ากระทรวงที่จะรับโอนมาบรรจุนั้น รายงานไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ

การโอนข้าราชการพลเรือนชั้นเอกลงไป ต้องพิจารณาว่าราชการในตำแหน่งเดิมกับตำแหน่งที่จะโอนไปบรรจุใหม่นั้น มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันหรือตำแหน่งที่จะโอนไปบรรจุใหม่นั้น ต้องใช้ วิชาที่ข้าราชการผู้นั้นได้รับปริญญา หรือประกาศนียบัตร และให้ผู้มีอำนาจและหน้าที่ต่อไปนี้เป็นผู้พิจารณาอนุมัติตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ข้าราชการพลเรือนชั้นเอกและโท ให้ อ.ก.พ. กระทรวงที่จะรับโอนมานั้นพิจารณาอนุมัติ

(๒) ข้าราชการพลเรือนชั้นตรีและจตุร ให้ อ.ก.พ. กรมที่จะรับโอนมานั้นพิจารณาอนุมัติ

การ โอนข้าราชการใด ๆ นอกจากข้าราชการพลเรือน
วิสามัญไปบรรจุต่าง กรม สังกัดกระทรวงเดียวกันในชั้นซึ่งไม่
สูงกว่าชั้นเดิมอาจทำได้ โดยอนุโลม

การ โอนข้าราชการพลเรือนการเมือง จะทำได้ก็แต่ใน
กรณีโอนไปบรรจุในชั้นและอันดับซึ่งไม่สูงกว่าที่ได้รับอยู่ใน
ขณะมารับราชการในตำแหน่งการเมืองโดยอนุโลมตามความ
ข้างต้น หรือโอนไปบรรจุตามความในมาตรา ๑๕ หรือเลื่อน
ตามความในมาตรา ๑๖ ๑๗ หรือ ๑๘

มาตรา ๒๕ ข้าราชการใด ๆ นอกจากข้าราชการพลเรือน
การเมืองและวิสามัญ ออกจากราชการไปโดยมิได้มีความ
ผิดหรือมลทินหรือมีหมองในราชการ ถ้าสมัครเข้ารับ
ราชการในตำแหน่งราชการพลเรือนในชั้นและอันดับที่ไม่สูง
กว่าเดิม และทางราชการต้องการจะรับเข้าทำราชการ ให้
ผู้มีอำนาจและหน้าที่ตั้งที่ระบุไว้ตามเกณฑ์ในมาตรา ๒๔
พิจารณาและสอบสวนตามวิธีการที่ ก.พ. จะได้กำหนด เมื่อ
เห็นว่าเหมาะสมกับราชการที่จะรับเข้าบรรจุนั้นและอนุมัติแล้ว
ก็ให้บรรจุได้

ผู้ออกจากราชการโดยถูกเลิกตำแหน่งย่อมได้รับบรรจุตามความในมาตรา ๓๐ ก่อนผู้ที่ออกจากราชการโดยเหตุอื่น

มาตรา ๓๐ ข้าราชการพลเรือนผู้ใดซึ่งรัฐบาลสั่งให้ไปทำงานเทศบาลหรือองค์การสาธารณะ หรือกิจการอื่นๆ ถ้ากระทรวงทบวงการเดิมเรียกกลับเข้ารับราชการให้ได้ รับเงินเดือนไม่สูงกว่าที่ได้รับอยู่ในขณะเรียกกลับตามหลักเกณฑ์และวิธีการในกฎ ก.พ.

หมวด ๒

การสอบแข่งขัน การสอบคัดเลือกและการคัดเลือก

มาตรา ๓๑ ผู้สมัครสอบแข่งขัน สอบคัดเลือกหรือคัดเลือก ต้องเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติและพื้นความรู้ดังได้กล่าวไว้ในมาตรา ๓๒ และ ๓๓

มาตรา ๓๒ ผู้สมัครสอบแข่งขัน สอบคัดเลือกหรือคัดเลือก จะต้องมีความรู้ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) อายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์
- (๓) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบรัฐธรรมนุญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๐๐๒

(๔) ไม่เป็นผู้มีกายทุพพลภาพ ไร้ความสามารถ หรือจิตต์พินเพื่อนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคที่จะได้ระบุไว้ในกฎ ก.พ.

(๕) ไม่เป็นผู้ที่อยู่ในระหว่างพักหน้าที่ราชการ

(๖) ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี

(๗) ไม่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว

(๘) ไม่เป็นผู้เคยถูกไล่ออกจากราชการ

(๙) ไม่เป็นผู้เคยถูกปลดออกจากราชการ

(๑๐) ไม่เป็นผู้ที่ต้องจำคุกโดยคำพิพากษา โทษจำคุก เว้นแต่ความผิดในลักษณะฐานลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยฐานประมาท

แต่ผู้สมัครสอบแข่งขัน สอบคัดเลือกหรือคัดเลือก ที่ขาดคุณสมบัติตามอนุมาตรา ๖ ถึงอนุมาตรา ๑๐ ก.พ. อาจพิจารณาสอบสวนว่าผู้นั้นได้กลับตนประพฤติเป็นคนดีแล้ว จะยกเว้นให้เป็นรายบุคคลก็ได้ แต่มติของ ก.พ. ในกรณี ยกเว้นเช่นนี้ต้องเป็นเอกฉันท์

ตำแหน่งราชการใดที่โดยลักษณะปริมาณหรือคุณภาพ ของงานไม่เหมาะสมแก่การแต่งตั้งสตรีเข้ารับราชการ ให้เจ้า

กระทรวงทำความตกลงกับ ก.พ. วางข้อบังคับไว้ มิให้แต่งตั้ง
สตรีเข้ารับราชการในตำแหน่งนั้น

มาตรา ๓๓ ผู้สมัครสอบแข่งขันจะต้องมีพื้นความรู้ ดังนี้

(๑) วิชาข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวา

(ก) ผู้ที่ได้ประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาหรือเทียบ
วิทยฐานะเท่าประโยคมัธยมศึกษา แต่ถ้าในเขตต์แห่งการ
แข่งขันใด การศึกษาประโยคมัศึกษายังไม่แพร่หลาย
ก็ให้ ก.พ. มีอำนาจกำหนดพื้นความรู้ต่ำกว่าประกาศนียบัตร
ประโยคมัธยมศึกษาได้

(ข) ผู้ที่มีความรู้ต่ำกว่าที่กำหนดแต่ได้เข้าฝึกหัดเป็น
เสมียนหรือทำการเสมียนหรือเป็นครูประชาบาลหรือพนักงาน
สุขาภิบาลอยู่แล้วในวันที่ใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
พลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๖ ซึ่งหัวหน้าแผนกรับรองพื้น
ความรู้ว่าสมควรเข้าสอบแข่งขันได้

(๒) วิชาข้าราชการพลเรือนชั้นตรี

(ก) ผู้ที่ได้ปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรซึ่งเทียบได้
ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือ

(ข) ข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวาอันดับ ๓ ขึ้นไปซึ่งรับราชการมาแล้วไม่ต่ำกว่าห้าปี

มาตรา ๓๔ ให้ อ.ก.พ. กระทรวง, อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. จังหวัด แล้วแต่กรณี จัดการสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวาตามหลักสูตรและวิธีการที่ ก.พ. จะได้กำหนด โดยคำนึงถึงลักษณะและคุณภาพของราชการในหน้าที่

ให้ อ.ก.พ. กระทรวงจัดการสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นตรีตามหลักสูตรและวิธีการที่ ก.พ. จะได้กำหนด โดยคำนึงถึงลักษณะและคุณภาพของราชการในหน้าที่ และในการนี้จะทำความตกลงกับ ก.พ. แบ่งส่วนราชการเพื่อจัดการสอบแข่งขันสำหรับแต่ละส่วนก็ได้

มาตรา ๓๕ เมื่อได้บรรจุผู้สอบแข่งขันเข้ารับราชการแล้ว ให้มีการอบรมตามเวลาและวิธีการที่ ก.พ. จะได้กำหนด

มาตรา ๓๖ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๓๒ ผู้สอบแข่งขันที่ได้คะแนนสูงมีสิทธิที่จะได้รับเลือกเข้ารับราชการ ก่อนผู้ได้คะแนนต่ำลงมาตามลำดับ

มาตรา ๓๗ การสอบแข่งขันนั้นตามปกติให้มีปีละ
หนึ่งครั้ง แต่เมื่อใดมีการสอบแข่งขันใหม่อีกแล้ว บัญชี
สอบแข่งขันคราวก่อนเป็นอันล้มนเลิก

หมวด ๓

การออกจากราชการ

มาตรา ๓๘ ข้าราชการพลเรือนออกจากราชการเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ให้ออก
- (๔) ปลดออก
- (๕) ไล่ออก

การออกจากราชการ ของ ข้าราชการพลเรือน ตำแหน่ง
อธิบดีและปลัดกระทรวงหรือเทียบอธิบดีและปลัดกระทรวง
แล้วแต่กรณี ให้นำความกราบบังคมทูลให้ทรงทราบ

มาตรา ๓๙ ภายใต้บังคับบทกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จ
บำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน ข้าราชการพลเรือนผู้ใด
ประสงค์จะลาออกจากราชการก็ย่อมทำได้ เมื่อผู้บังคับบัญชา

ตามที่ระบุไว้ในวรรค ๒ แห่งมาตรานี้ได้สอบสวนพิจารณา และอนุญาตแล้ว จึงให้ถือว่าออกจากราชการ

ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจอนุญาตให้ข้าราชการลาออกได้นั้น คือ

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวง สำหรับข้าราชการตั้งแต่ชั้นโทขึ้นไป

(๒) อธิบดีหรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดี สำหรับข้าราชการชั้นจัตวาส่วนกลางและชั้นตรี

(๓) ข้าราชการประจำจังหวัดหรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจากข้าหลวงประจำจังหวัด สำหรับข้าราชการชั้นจัตวาส่วนภูมิภาค เมื่อข้าหลวงประจำจังหวัดหรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจากข้าหลวงประจำจังหวัดได้ส่งอนุญาตแล้ว ให้แจ้งไปยังอธิบดีเจ้าสังกัด

มาตรา ๔๐ เมื่อเจ้ากระทรวงเห็นสมควรให้ผู้ใดออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ จะให้ผู้นั้นออกจากราชการตามลักษณะซึ่งบัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ ข้าราชการฝ่ายพลเรือนก็ได้

แต่ในการให้ออกเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเพราะเหตุทดแทน
ในกรณีที่มีคำสั่งให้ออกนั้น ให้ทำได้เฉพาะเหตุดังนี้

(ก) เมื่อข้าราชการผู้ใดต้องหาว่าทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง
และสำหรับข้าราชการชั้นพิเศษและชั้นเอก กระทรวง
เจ้าสังกัดได้สอบสวนและรายงานไปยัง ก.พ. สำหรับ
ข้าราชการชั้นโทและชั้นตรี กระทรวงเจ้าสังกัดได้สอบสวน
และรายงานไปยัง อ.ก.พ. กระทรวง สำหรับข้าราชการชั้น
จัตวาในส่วนกลาง กรมเจ้าสังกัดได้สอบสวนและรายงาน
ไปยัง อ.ก.พ. กรม และสำหรับข้าราชการชั้นจัตวาในส่วน
ภูมิภาค จังหวัดได้สอบสวนและรายงานไปยัง อ.ก.พ. จังหวัด
ก.พ., อ.ก.พ. กระทรวง, อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. จังหวัด
แล้วแต่กรณี พิจารณาแล้ว ไม่ได้ความเป็นสัจย์ว่ากระทำผิด
ที่จะถูกไล่ออก หรือปลดออก แต่เห็นว่ามิมีลทินหรือ
มัวหมอง ถ้ากระทรวงเจ้าสังกัด กรมเจ้าสังกัด หรือจังหวัด
แล้วแต่กรณี เห็นว่า การที่จะให้รับราชการอีก จะเป็นการ
เสียหายแก่ราชการ เจ้ากระทรวงหรืออธิบดีผู้บังคับบัญชา
แล้วแต่กรณี จะสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการก็ได้ แล้วให้
รายงานไปยัง ก.พ.

(ข) เมื่อข้าราชการผู้ใดหย่อนความสามารถด้วยเหตุใดๆ ในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน และกระทรวงเจ้าสังกัด กรมเจ้าสังกัด หรือจังหวัดรายงานไปยัง ก.พ., อ.ก.พ. กระทรวง, อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. จังหวัด ตามเกณฑ์ที่วางไว้ใน (ก) ก.พ., อ.ก.พ. กระทรวง, อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. จังหวัด แล้วแต่กรณี ได้สอบสวนเห็นสมควรให้ออกจากราชการแล้ว ให้เจ้ากระทรวงหรืออธิบดีผู้บังคับบัญชา แล้วแต่กรณี สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ

(ค) เมื่อข้าราชการผู้ใดไม่แสดงให้เห็นเพียงพอว่าเป็นผู้สนับสนุนการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ และกระทรวงเจ้าสังกัดรายงานไปยัง ก.พ. ก.พ. ได้สอบสวนเห็นสมควรให้ออกจากราชการแล้ว ให้เจ้ากระทรวงสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ

(ง) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๓๒ อนุมาตรา ๑ หรือ อนุมาตรา ๔

มาตรา ๕๑ การไล่ออกและการปลดออกจากราชการ ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในลักษณะ ๗

ลักษณะ ๓

ข้าราชการพลเรือนรัฐพาณิชย์

มาตรา ๔๒ การบรรจุ การเลื่อนชั้น การเลื่อนอันดับ การแต่งตั้ง และการออกจากราชการ ของข้าราชการพลเรือน รัฐพาณิชย์นั้น ให้ทำได้ตามกฎหมาย ก.พ.

ลักษณะ ๔

ข้าราชการพลเรือนในพระองค์

มาตรา ๔๓ การบรรจุ การเลื่อนชั้น การเลื่อนอันดับ การแต่งตั้ง และการออกจากราชการ ของข้าราชการพลเรือน ในพระองค์นั้น ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีที่จะทำได้ โดยพระบรมราชานุมัติ

ลักษณะ ๕

ข้าราชการพลเรือนฝ่ายสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๔๔ การบรรจุ การเลื่อนชั้น การเลื่อนอันดับ การแต่งตั้ง และการออกจากราชการ ของข้าราชการพลเรือน ฝ่ายสภาผู้แทนราษฎรนั้น ให้ทำได้ตามกฎหมาย ก.พ.

ลักษณะ ๖

ข้าราชการพลเรือนวิสามัญ

มาตรา ๔๕ การรับคนเข้าเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญนั้นเมื่อทางราชการประสงค์จะบรรจุผู้ใดที่เห็นว่าเหมาะสมแก่ราชการ อาจบรรจุได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการในกฎ ก.พ. และการออกจากราชการของข้าราชการประเภทนี้ก็ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการในกฎ ก.พ. เช่นกัน

ลักษณะ ๗

วินัยข้าราชการพลเรือน

หมวด ๑

ข้อความทั่วไป

มาตรา ๔๖ ข้าราชการพลเรือนต้องสนับสนุนการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ และต้องพยายามชี้แจงต่อบุคคลในบังคับบัญชาและในอำนาจของตนให้เข้าใจและนิยมต่อการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๔๗ ข้าราชการพลเรือนต้องเชื่อฟังผู้บังคับบัญชาผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย ห้ามมิให้ขัดขึ้น

หลักเสียง ถ้าไม่เห็นพ้องด้วยคำสั่งนั้น จะเสนอความเห็น
คัดทานเป็นลายลักษณ์อักษรก็ได้ แต่ต้องเสนอโดยด่วน
และเมื่อได้คัดทานตั้งกล่าวมานั้นแล้ว ผู้บังคับบัญชามิได้
สั่งถอนหรือแก้คำสั่งที่ส่งไป ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติ
ตาม แต่ให้ผู้บังคับบัญชารับรายงานขึ้นไปยังกระทรวงเจ้า
สังกัดตามลำดับ

ในการปฏิบัติราชการ ห้ามมิให้กระทำการข่มผู้บังคับ
บัญชาเหนือคน เว้นไว้แต่จะได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว

มาตรา ๔๘ ข้าราชการพลเรือนต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่
ราชการด้วยความระมัดระวังมิให้เสียหายแก่ราชการ

มาตรา ๔๙ ข้าราชการพลเรือนต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการ
ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ห้ามมิให้รายงานเท็จต่อผู้บังคับ
บัญชา

ห้ามมิให้อาศัยอำนาจหน้าที่ราชการจะโดยทางตรงหรือ
ทางอ้อมก็ตาม เพื่อหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือแก่
ผู้อื่น

วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๐๑๒

มาตรา ๕๐ ข้าราชการพลเรือนต้องอุทิศเวลาของตน
ให้แก่ราชการ

ห้ามมิให้เป็นตัวกระทำกรในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทใด ๆ
นอกจากทางราชการจะสั่ง และห้ามมิให้กระทำการหาผล
ประโยชน์อย่างใด ๆ อันอาจเป็นทางให้เสียความเที่ยงธรรม
ในหน้าที่ราชการของตน

มาตรา ๕๑ ข้าราชการพลเรือนต้องรักษาชื่อเสียงมิให้
ขึ้นชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

ห้ามมิให้ประพฤติตนเป็นคนเสเพล เสพเครื่องคอง
ของเมฆจนไม่สามารถครองสติได้ มีหนี้สินล้นพ้นตัว กระทำ
ความผิดอาญาหรือการอื่นใด อันอาจเสียเกียรติศักดิ์ของ
ตำแหน่งหน้าที่ราชการ

มาตรา ๕๒ ข้าราชการพลเรือนต้องสุภาพเรียบร้อยต่อ
ผู้บังคับบัญชาและต่อประชาชน

ห้ามมิให้ดูหมิ่นหยาบหยามบุคคลใด ๆ

มาตรา ๕๓ ข้าราชการพลเรือนต้องถือตามและกระทำ
ตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๕๔ ข้าราชการพลเรือนต้องรักษาความสามัคคี
ระหว่างข้าราชการและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

มาตรา ๕๕ ข้าราชการพลเรือนต้องอดสุหะและอำนวยความสะดวกในหน้าที่ราชการ

มาตรา ๕๖ ข้าราชการพลเรือนต้องรักษาความลับใน
ราชการ

หมวด ๒

โทษผิดวินัย

มาตรา ๕๗ โทษผิดวินัยตามพระราชบัญญัตินี้มี ๕ สถาน
คือ

- (๑) ไล่ออก
- (๒) ปลดออก
- (๓) ตัดเงินเดือน
- (๔) คำหนิโทษ
- (๕) ภาคทัณฑ์

มาตรา ๕๘ การไล่ออกนั้น จะกระทำได้เมื่อข้าราชการ
พลเรือนผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตั้งแต่วันนี้

- (ก) ทจจริตต่อหน้าที่ราชการ

วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๐๑๕

(ข) ทำความผิดถึงต้องรับอาญาจำคุกโดยคำพิพากษาโทษจำคุก เว้นแต่ความผิดในลักษณะฐานลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยฐานประมาท

(ค) ต้องคำพิพากษาให้เป็นคนล้มละลาย เพราะทำหนี้สินขึ้นด้วยความทุจริต

(ง) ขัดคำสั่งซึ่งผู้บังคับบัญชาสั่งโดยชอบด้วยราชการ และการขัดคำสั่งนั้น เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

(จ) ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

(ฉ) ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

ในกรณีเช่นนี้ สำหรับข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษและชั้นเอก ให้กระทรวงเจ้าสังกัดรายงานไปยัง ก.พ. สำหรับข้าราชการชั้นโทและชั้นตรีให้กระทรวงเจ้าสังกัดรายงานไปยัง อ.ก.พ. กระทรวง สำหรับข้าราชการชั้นจัตวาใน ส่วนกลาง ให้กรมเจ้าสังกัดรายงานไปยัง อ.ก.พ. กรม และสำหรับข้าราชการชั้นจัตวาในส่วนภูมิภาคให้จังหวัดรายงานไปยัง อ.ก.พ. จังหวัด เพื่อสอบสวนพิจารณา เมื่อ ก.พ.,

เล่ม ๕๖ หน้า ๑๐๑๕ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๔๘๒

อ.ก.พ. กระทรวง, อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. จังหวัด แล้วแต่กรณี สอบสวนและพิจารณาเห็นสมควรให้ไล่ออกจากราชการได้แล้ว ให้แจ้งมายังเจ้ากระทรวงหรืออธิบดีผู้บังคับบัญชา แล้วแต่กรณี เพื่อส่งไล่ออกต่อไป

มาตรา ๕๕ การปลดออกนั้นจะกระทำได้เมื่อข้าราชการพลเรือนผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงยังไม่ถึงกับจะต้องถูกไล่ออกจากราชการ

ในกรณีเช่นนี้ให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาใช้ โดยอนุโลม

มาตรา ๖๐ เมื่อข้าราชการพลเรือนผู้ใดถูกฟ้องคดีอาญา เว้นแต่คดีความผิดในลักษณะฐานลาหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยฐานประมาทหรือมีกรณีที่ต้องหาว่าทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงถูกสอบสวนเพื่อไล่ออกหรือปลดออก ถ้าผู้บังคับบัญชาที่ข้าราชการผู้นั้นสังกัดเห็นว่าให้คงอยู่ในหน้าที่ราชการระหว่างพิจารณาหรือสอบสวนจะเป็นการเสียหายแก่ราชการจะสั่งให้พักราชการก็ได้

ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจสั่งพักราชการตามความในวรรคก่อนนั้นคือ

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสั่งให้ข้าราชการตำแหน่งหัวหน้ากองหรือเทียบหัวหน้ากองขึ้นไปพักราชการได้

(๒) อธิบดีสั่งให้ข้าราชการตำแหน่งหัวหน้าแผนก หรือเทียบหัวหน้าแผนกลงไปพักราชการได้

(๓) ข้าหลวงประจำจังหวัดสั่งให้ข้าราชการตำแหน่งเสมียนพนักงานหรือเทียบเสมียนพนักงานในส่วนภูมิภาคพักราชการได้ ส่วนข้าราชการตำแหน่งประจำแผนก หรือเทียบประจำแผนกในส่วนภูมิภาค ข้าหลวงประจำจังหวัดสั่งให้พักราชการได้ โดยอนุวัติอธิบดีเจ้าสังกัด

การให้พักราชการนั้น ให้พักตลอดเวลาที่พิจารณาหรือสอบสวน เมื่อพิจารณาหรือสอบสวนแล้ว ถ้าปรากฏว่าผู้ที่ถูกสั่งให้พักมิได้กระทำความผิด และไม่มีมลทินความผิดเลย ผู้บังคับบัญชาที่สั่งพักราชการต้องสั่งให้ผู้นั้นกลับคืนตำแหน่งเดิม ถ้าปรากฏว่าถึงแม้การพิจารณาหรือสอบสวนจะไม่ได้ความเป็นสัจยว่ผู้ที่ถูกสั่งให้พักได้กระทำความผิดแต่ก็มีมลทินหรือมีหมองอยู่ ให้เจ้ากระทรวงหรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจากเจ้ากระทรวงใช้ความพินิจ ถ้าเห็นว่าจะให้กลับเข้ารับราชการอีกอาจเสียหายแก่ราชการ ก็ให้ดำเนินการตามความในมาตรา ๕๐ เพื่อให้ผู้นั้นออกจาก

ราชการ หรือถ้าเห็นว่าผู้นั้นยังอาจเป็นประโยชน์แก่ราชการ จะให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งที่ไม่สูงกว่าตำแหน่ง เดิมก็ได้

เงินเดือนของผู้ที่ถูกสั่งให้พักราชการดังกล่าวมานั้น ให้ ปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๖๑ การตัดเงินเดือนจะกระทำได้เมื่อข้าราชการ พลเรือนตั้งแต่ตำแหน่งหัวหน้ากอง หรือเทียบหัวหน้ากอง ลงมา ทำผิดวินัยซึ่งความผิดนั้นยังไม่ร้ายแรงถึงกับจะต้อง ถูกไล่ออกหรือปลดออก ในกรณีเช่นนี้ให้ผู้นั้นกับบัญชาที่มี อำนาจลงโทษ สั่งให้ลงโทษได้ แล้วรายงานไปยังผู้นั้นกับ บัญชาเหนือตน

ผู้บังคับบัญชาจะลงโทษตัดเงินเดือนแก่ผู้กระทำ
ผิดวินัยได้ครั้งหนึ่งไม่เกินกำหนดในตารางต่อไปนี้

ผู้บังคับบัญชา	ผู้กระทำผิดวินัย	กำหนด เวลาเดือน	กำหนดส่วน เงินเดือน
รัฐมนตรีว่าการ กระทรวง	๑. หัวหน้ากอง	๑๒	๒๕%
	๒. หัวหน้าแผนก	๑๒	๒๐%
	๓. ประจําแผนก	๑๒	๑๕%
	๔. เสมียนพนักงาน	๑๒	๑๐%
ปลัดกระทรวง หรืออธิบดี	๑. หัวหน้ากอง	๒	๒๕%
	๒. หัวหน้าแผนก	๔	๒๐%
	๓. ประจําแผนก	๖	๑๕%
	๔. เสมียนพนักงาน	๘	๑๐%
หัวหน้ากอง	๑. หัวหน้าแผนก	๒	๒๐%
	๒. ประจําแผนก	๔	๑๕%
	๓. เสมียนพนักงาน	๖	๑๐%
หัวหน้าแผนก	๑. ประจําแผนก	๒	๑๕%
	๒. เสมียนพนักงาน	๔	๑๐%
หัวหน้าส่วนราชการที่ต่ำกว่าหัวหน้าแผนก	๑. เสมียนพนักงาน	๒	๑๐%

มาตรา ๖๒ การดำเนินโทษจะกระทำได้เมื่อข้าราชการพลเรือนผู้ใดทำผิดวินัยซึ่งความผิดนั้นยังไม่ร้ายแรงถึงกับจะต้องถูกไล่ออกหรือปลดออก และมีเหตุที่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าควรปรานีโดยไม่ตัดเงินเดือน ในกรณีเช่นนี้ให้ผู้บังคับบัญชาแสดงความผิดของผู้นั้นให้ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร และถ้าจะให้ทำทัณฑ์บนไว้ด้วยก็ได้ การดำเนินโทษให้มีกำหนดโทษไว้ไม่เกินสามปีนับตั้งแต่วันสั่งลงโทษ แต่เมื่อผู้บังคับบัญชาเห็นว่าข้าราชการผู้นั้นกลับปฏิบัติดีในทางราชการ ก็ให้ส่งลงคำสั่งการดำเนินโทษนั้นก่อนครบกำหนดได้

ทั้งนี้ให้รายงานไปยังผู้บังคับบัญชาเหนือตน

มาตรา ๖๓ ในกรณีดังกล่าวมาในมาตราก่อน ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่ายังไม่ควรลงโทษถึงดำเนินโทษ และเห็นว่าควรลงโทษแต่เพียงภาคทัณฑ์ ก็ให้มีอำนาจลงโทษภาคทัณฑ์ได้โดยแสดงความผิดของผู้นั้นให้ปรากฏ แต่การลงโทษภาคทัณฑ์นี้ ถ้าสั่งลงโทษผู้ใดแล้ว ภายในระยะหนึ่งปีนับตั้งแต่วันสั่งลงโทษภาคทัณฑ์นั้น ผู้นั้นประพฤติผิดวินัยอีกให้ลงโทษสถานอื่นถัดขึ้นไป

ทั้งนี้ให้รายงานไปยังผู้บังคับบัญชาเหนือตน

มาตรา ๖๔ การลงโทษข้าราชการในส่วนราชการใดซึ่งมีกฎหมายว่าด้วยวินัยโดยเฉพาะ จะใช้ระเบียบการลงโทษตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือจะลงทัณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยวินัยนั้นแต่อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ตามควรแก่กรณีและพฤติการณ์

หมวด ๓

การรักษาวินัย

มาตรา ๖๕ ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่ดูแลระมัดระวังข้าราชการในบังคับบัญชาของตนให้ปฏิบัติตามวินัยข้าราชการพลเรือน

ถ้าผู้บังคับบัญชารู้ว่าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทำผิดวินัย ผู้บังคับบัญชาต้องพิจารณาว่าความผิดของข้าราชการนั้นอยู่ในอำนาจของตนที่จะลงโทษได้หรือไม่ ถ้าอยู่ในอำนาจของตนที่จะลงโทษก็ให้สั่งลงโทษ แล้วรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาเหนือตน ถ้าเห็นว่าความผิดนั้นควรจะต้องลงโทษมากไปกว่าที่ตนจะมีอำนาจลงโทษได้ ก็ให้รายงานต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเพื่อให้ลงโทษตามสมควร

ผู้บังคับบัญชาใดไม่จัดการลงโทษผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่
ทำผิดวินัย หรือจัดการลงโทษไม่เป็นการสุจริต ให้ถือว่า
ผู้บังคับบัญชานั้นทำผิดวินัย

มาตรา ๖๖ ข้าราชการพลเรือนผู้ใดถูกผู้บังคับบัญชาสั่ง
ลงโทษฐานผิดวินัย ข้าราชการพลเรือนผู้นั้นต้องปฏิบัติตาม
ทันที ถ้าเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมในคำสั่งก็มีสิทธิ
ร้องทุกข์ได้ตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎ ก.พ. ว่าด้วยการ
ร้องทุกข์ แต่ถ้าปรากฏว่าเป็นการร้องทุกข์เท็จ ให้ถือว่า
เป็นการผิดวินัย

ลักษณะ ๘

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๖๗ ให้มีคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
คณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า "ก.พ." ประกอบด้วยนาย
รัฐมนตรีเป็นประธานและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในหลัก
ราชการพลเรือนเป็นจำนวนอย่างน้อยห้านาย แต่ไม่เกิน
เจ็ดนาย ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งขึ้นด้วยความ
เห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร แต่ถ้ามีการพิจารณาเรื่อง
ที่เกี่ยวกับกระทรวงใด ให้ผู้แทนกระทรวงนั้นเข้าประชุมได้
และมีสิทธิอย่างกรรม ^๕ อีกหนึ่งนาย

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละสองปี เว้นแต่ยังไม่มี การแต่งตั้งใหม่เพราะยังไม่อยู่ในสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎร เมื่อ สิ้นกำหนดแล้วจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ตั้งต่อไปอีกตามวิธีการในวรรคต้นก็ได้ และก่อนถึงกำหนดจะโปรดเกล้า ฯ ให้ออกตามมติของสภาผู้แทนราษฎรก็ได้

กับให้มีเลขาธิการของ ก.พ. คนหนึ่ง และให้มีเจ้าหน้าที่รองลงไปตามสมควร

มาตรา ๖๘ นอกจากหน้าที่ตั้งระบุไว้ในบทมาตราดังกล่าวแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ ก.พ. มีหน้าที่รักษาทะเบียนประวัติ และกำหนดหลักสูตร วิธีการสอบสวนพิจารณา วิธีการอบรมข้าราชการพลเรือน และวิธีจัดการศึกษาของนักเรียนฝ่ายพลเรือนที่ส่งไปเล่าเรียนในต่างประเทศอีกด้วย

มาตรา ๖๙ ให้มี

(๑) อนุกรรมการสามัญประจำกระทรวงหรือทบวงการเมืองซึ่งเทียบกระทรวงเรียกโดยย่อว่า อ.ก พ. กระทรวงหรือทบวงการเมืองซึ่งเทียบกระทรวง (ออกนามกระทรวงหรือทบวงการเมืองนั้น ๆ)

(๒) อนุกรรมการสามัญประจำกรมหรือเทศบาลเมือง
ที่มีฐานะเทียบกรมเรียกโดยย่อว่า อ.ก.พ. กรม หรือเทศบาล
การเมือง ที่มีฐานะเทียบกรม (ออกนามกรมหรือเทศบาล
การเมืองนั้น ๆ)

(๓) อนุกรรมการสามัญประจำจังหวัด เรียกโดยย่อว่า
อ.ก.พ. จังหวัด (ออกนามจังหวัดนั้น ๆ)

มาตรา ๗๐ อ.ก.พ. กระทรวงประกอบด้วยรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงเป็นประธาน ปลัดกระทรวงเป็นรองประธาน
และหัวหน้ากรมและส่วนราชการที่เทียบกรมเป็น อนุกรรมการ
โดยตำแหน่ง ให้ อ.ก.พ. นี้ เลือกตั้งเลขานุการหนึ่งนาย

อ.ก.พ. นี้มีหน้าที่ช่วย ก.พ. ปฏิบัติการให้เป็นไปตาม
พระราชบัญญัตินี้ในกระทรวงนั้น

มาตรา ๗๑ อ.ก.พ. กรมหรือส่วนราชการที่เทียบกรม
ประกอบด้วยหัวหน้ากรมหรือส่วนราชการที่เทียบกรมเป็น
ประธาน หัวหน้ากองหรือส่วนราชการที่เทียบกองเป็นอนุ
กรรมการโดยตำแหน่ง ให้ อ.ก.พ. นี้ เลือกตั้งเลขานุการ
หนึ่งนาย

อ.ก.พ. นี้มีหน้าที่ช่วย ก.พ. และ อ.ก.พ. กระทรวงปฏิบัติ
การให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ในกรมนั้น

มาตรา ๗๒ อ.ก.พ. จังหวัดประกอบด้วยข้าหลวงประจำ
จังหวัดเป็นประธาน และกรรมการจังหวัดเป็นอนุกรรมการ
โดยตำแหน่ง ให้ อ.ก.พ. นี้เลือกตั้งเลขานุการหนึ่งนาย

อ.ก.พ. นี้มีหน้าที่ช่วย ก.พ., อ.ก.พ. กระทรวงและอ.ก.พ.
กรม ปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ในจังหวัดนั้น

มาตรา ๗๓ ก.พ. มีอำนาจตั้งอนุกรรมการสามัญ หรือ
วิสามัญเพื่อทำการใด ๆ ได้

มาตรา ๗๔ การประชุมของ ก.พ. หรือ อ.ก.พ. ต่าง ๆ
นั้น ต้องมีกรรมการหรืออนุกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า
ครึ่งจำนวน จึงเป็นองค์ประชุมได้ แต่ในกรณีที่หัวหน้า
ส่วนราชการซึ่งเป็น อ.ก.พ. ไม่สามารถที่จะมาประชุมเป็นนิจ
ก็ให้ ก.พ. กำหนดจำนวนแห่งองค์ประชุมเป็นพิเศษ

ลักษณะ ๕

อำนาจรักษาการตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๗๕ ให้นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ. มีหน้าที่
รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ
กำหนดค่าธรรมเนียม และออกกฎ ก.พ. เพื่อปฏิบัติการให้
เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎ ก.พ. นั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้
ใช้บังคับได้

ลักษณะ ๑๐

บทบัญญัติเฉพาะกาล

มาตรา ๓๖ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๒๘ ข้าราชการ
พลเรือนวิสามัญผู้ใดได้รับราชการอยู่ก่อนวันใช้พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๖ และทำการ
หรือเคยทำการในตำแหน่งหน้าที่ราชการพลเรือนสามัญ ซึ่ง
หัวหน้าการรับรองว่ามีคุณสมบัติความสามารถที่จะรับบรรจุเป็น
ข้าราชการพลเรือนสามัญได้ และเมื่อมีอัตราเงินเดือน
ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวาว่างลง และเจ้ากระทรวง
เห็นสมควรจะบรรจุในชั้นนั้น เข้าอันดับเงินเดือนเท่าที่ได้รับ
อยู่ ก็ให้ส่งได้เมื่อได้รับอนุมัติของ ก.พ. แล้ว

มาตรา ๓๗ ข้าราชการพลเรือนผู้ใด ทำผิดวินัยขั
ราชการพลเรือนก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้บังคับบัญชา
มีอำนาจ ลงโทษผู้นั้นตามพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการ

วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๐๒๖

พลเรือนที่ไ้ชื่ออยู่ในขณะนั้น แต่ถ้าเป็นโทษสถานไล่ออก
หรือปลดออกต้องให้ ก.พ. พิจารณาสอบสวนแล้วจึงไล่ออก
หรือปลดออกได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

บัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน

บัญชีหมายเลข ๑

ข้าราชการพลเรือนการเมือง

(ก) นายกรัฐมนตรี	เดือนละ ๒,๐๐๐ บาท
(ข) รัฐมนตรีว่าการกระทรวง	เดือนละ ๑,๗๐๐ บาท
(ค) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
หรือรัฐมนตรีว่าการทบวง
หรือถ้าดำรงตำแหน่งปลัด
กระทรวงหรืออธิบดีด้วย	เดือนละ ๑,๒๐๐ บาท
เดือนละ ๑,๕๐๐ บาท
(ง) รัฐมนตรีที่มีชื่อเป็นผู้ว่าการ
หรือมีชื่อเป็นผู้ช่วยว่าการ
กระทรวงหรือทบวง
หรือถ้าเป็นข้าราชการประจำการ
อยู่ด้วย	เดือนละ ๑,๐๐๐ บาท
เดือนละ ๑,๒๐๐ บาท
(จ) เลขานุการรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวง	เดือนละ ๕๐๐ บาท
(ฉ) เลขานุการรัฐมนตรีว่าการทบวง
หรือผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวง	เดือนละ ๔๐๐ บาท

บัญชีหมายเลข ๒

ข้าราชการพลเรือนสามัญ, รัฐพาณิชย์

ในพระองค์และฝ่ายสภาผู้แทนราษฎร

ชั้น	อันดับ	อัตราเงินเดือน	
ข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวา	๑	๒๐	
		ก. ๒๒	
	ข. ๒๔	๒	๒๕
			ก. ๒๖
	ข. ๒๘	๓	๓๐
			ก. ๓๔
	๔	๕	๓๕
			ก. ๓๘
	๕	๖	๔๐
			ก. ๔๒
	๖		๔๕
			ก. ๔๖

เล่ม ๕๖ หน้า ๑๐๒๕ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๔๘๒

ชั้น	อันดับ	อัตราเงินเดือน
ข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวา	๗	๕๐
		ก. ๕๕
	๘	๖๐
		ก. ๖๕
	๙	๗๐
		ก. ๗๕
	๑๐	๘๐
		ก. ๘๑
	๑๑	๑๐๐
		ก. ๑๑๐
ข้าราชการพลเรือนชั้นตรี	๑๒	๑๒๐
	๑	๘๐
		ก. ๘๐
	๒	๑๐๐
		ก. ๑๑๐
	๓	๑๒๐
	ก. ๑๓๐	
๔	๑๔๐	

ชั้น	อันดับ	อัตราเงินเดือน
ข้าราชการพลเรือนชั้นตรี		ก. ๑๕๐
	๕	๑๖๐
ข้าราชการพลเรือนชั้นโท	๑	๑๕๐
		ก. ๑๕๐
	๒	๑๖๐
		ก. ๑๗๐
		ข. ๑๘๐
		ก. ๑๙๐
	๓	๒๐๐
		ก. ๒๒๐
	๔	๒๔๐
		ก. ๒๖๐
	๕	๒๘๐
		ก. ๓๐๐
	๖	๓๒๐
	๗	๓๕๐
ข้าราชการพลเรือนชั้นเอก	๑	๓๒๐
	๒	๓๕๐
	๓	๔๐๐

ชั้น	อันดับ	อัตราเงินเดือน
ข้าราชการพลเรือนชั้นเอก	๔	๔๕๐
	๕	๕๐๐
	๖	๕๕๐
	๗	๖๐๐
ข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษ	๑	๖๐๐
	๒	๖๕๐
	๓	๗๐๐
	๔	๗๐๐
	๕	๘๐๐
	๖	๑,๐๐๐

วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๑๐๓๒

บัญชีหมายเลข ๓

เงินเพิ่มพิเศษและค่าจ้างข้าราชการพลเรือนวิสามัญ

- (๑) เงินเพิ่มพิเศษสำหรับข้าราชการพลเรือนซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลัง และ ก.พ. จะได้อนุมัติ
- (๒) ค่าจ้างข้าราชการพลเรือนวิสามัญนั้น ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลัง และ ก.พ. จะได้อนุมัติ